

STICHTING HISTORISCH VERPLEEGKUNDIG BEZIT

Bezoekadres: Foksdiep 2, 8321 MK Urk
Telefoon: 06-57395653
Postadres: Zr Spinhovenlaan 11 3981 CR Bunnik
Email: SHVB@verpleegkundigerfgoed.nl
Website: www.verpleegkundigerfgoed.nl
BIC: INGBNL2A
IBAN: NL54INGB0005252180
Inschrijvingsnummer KvK Leiden: 41167202

BELEIDSPLAN 2017- 2020

ALGEMEEN

a. DOELSTELLING

De Stichting Historisch Verpleegkundig Bezit (SHVB) houdt zich bezig met het verzamelen, behouden, beheren en registreren van historisch verpleegkundige objecten ter bevordering van de kennis van de geschiedenis van de verpleegkunde. Dit historisch materiaal wordt toegankelijk gemaakt door het ontvangen van bezoekers en het geven van rondleidingen. SHVB richt elders vitrines in en leent delen van de collectie uit aan derden.

b. ORGANISATIE

De Stichting heeft een bestuur waarin een historica, een verpleegkundige, een financieel expert, een docente geneeskunde aan verpleegkundigen op een Hogeschool en een informatiefprofessional zitting hebben. Er is een adviseur uit de museale sector en het Comité van Aanbeveling bestaat uit acht personen die hun sporen verdiend hebben in diverse sectoren in de gezondheidszorg. Zie pagina 6.

c. LOCATIE

De SHVB is gehuisvest aan Foksdiep 2, 8321 MK op Urk.

d. SAMENWERKING

De SHVB werkt samen met Stichting Centrum Medisch Erfgoed, die werkt aan de ontwikkeling van een Trefpunt Medische Geschiedenis op Urk.

COLLECTIEBESCHRIJVING

a. COLLECTIEHISTORIE

De SHVB is in 1986 opgericht door de leden van de toenmalige Vereniging voor de Geschiedenis van de Verpleegkunde (VGV) met het doel de objecten veilig te stellen in geval van opheffing van de VGV. De VGV heeft zich recentelijk omgevormd tot Commissie Geschiedenis van de Verpleegkunde binnen de Nederlandse Vereniging voor Medische Geschiedenis.

b. DEELCOLLECTIES

De collectie van de SHVB is onderverdeeld in deelcollecties, waarbij de registratie geschiedt conform de richtlijnen van Chenhall, die de volgende categorieën en subcategorieën kent:

1. Structuur

- afbeeldingen
- maquettes
- bouwplaten
- briefkaarten

2. Gebouwinrichting

- bedverpleging
- huishouding
- meubilair
- sanitair
- verlichting

3. Persoonlijk object

- persoonlijke accessoires (insignes, spelden, sieraden)
- toiletartikelen
- uniformen
- wondverzorging
- ziekenkleding

4. Materiebewerkende uitrusting

- medicijntoediening
- voedseltoediening

5. Technisch/wetenschappelijke uitrusting

- behandelobject
- onderzoeksobject
- energieopwekking
- steriliteit

6. Communicatie uitrusting

- geluids- visuele en schriftelijke uitrusting

7. Transport uitrusting

- landtransport hulpmiddelen
- verpakking

8. Communicatie object

- objecten zelf (posters, gedenkvoorwerpen, e.d.)
- leermiddelen
- persoonlijke symbolen
- boeken

Behalve het open depot waar alle verkregen objecten overzichtelijk opgesteld staan, beschikt de SHVB ook over een werkruimte, waaronder wordt verstaan: een ruimte voor administratie met twee computers en een ruimte voor reparaties c.q. restauratie van uniformen en linnengoed.

c. HERKOMST en EIGENDOM

Alle objecten van de SHVB zijn aan de stichting geschonken en daarmee haar eigendom geworden. De schenker tekent een schenkingsovereenkomst en zijn of haar naam wordt bij de registratie vermeld. Objecten werden in het verleden tevens verkregen via het Florence Nightingale Instituut te Culemborg, omdat dit instituut aanvankelijk geen collectievorming beoogde.

d. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De SHVB beschikt over een depotcollectie volgens de richtlijnen van het Deltaplan voor cultuurbehoud. De collectie is onderverdeeld in door de Nederlandse Museumvereniging opgestelde A-, B- en C-categorieën, waarbij in de A-categorie de zeer zeldzame objecten en uniformen zijn ondergebracht.

e. KERNCOLLECTIE

De historische verpleegmaterialen geven een overzicht van de verandering in het gebruik van materialen en daarmee van het verpleegkundige aandeel in de ontwikkeling van de geneeskunde in Nederland.

De insignes en diploma's, verpleegkundige uniformen vanaf eind 19de eeuw, alsmede de boeken, geven een goed beeld van de ontwikkelingen binnen en van het verpleegkundige beroep.

COLLECTIEREGISTRATIE

a. Registratie

De vrijwilligers van SHVB registreren de geschonken objecten op museale wijze. Thans is ongeveer 95% van de collectie beschreven. Voor het digitaal registreren van de collectie wordt gebruikgemaakt van het softwareprogramma ADLIB-museum. Op deze manier is het ook voor buitenstaanders mogelijk om digitaal inzicht te krijgen wat er in de collectie aanwezig is.

b. Documentatie

Bij de registratie van voorwerpen wordt behalve de categorie, waartoe het volgens de richtlijnen van Chenhall behoort, ook een speciale objectaanduiding gegeven. Het object wordt beschreven, de vervaardiger en de datering worden vermeld, het materiaal waarvan het gemaakt is, de toestand waarin het zich op het moment van aanbidding bevindt, de afmetingen, de wijze en de datum waarop het object verworven is evenals de naam van de schenker; als laatste wordt de standplaats in het depot aangegeven.

BEHOUD en BEHEER

a. Passieve en actieve conservering

De SHVB is blij een goede ruimte gevonden te hebben om haar collectie in onder te brengen, maar een probleem dat zich voordoet is de klimaatbeheersing. Daarom wordt extra aandacht besteed aan de wijze van conservering. De kostuums worden opgeborgen in speciale kostuumkasten, zoals aanbevolen door museumconsulenten. Waardevolle documenten (diploma's, z.g. oefenboekjes) en insignes worden bewaard in een brandvertragende kast. In de overige kasten in het depot wordt gebruik gemaakt van zuurvrije dozen, zuurvrij papier en scheurlinnen. De objecten worden op gepaste wijze onderhouden. SHVB maakt daarbij gebruik van richtlijnen van deskundige instanties.

Behalve de problematiek van de klimaatbeheersing dient vanzelfsprekend op locatie ook ongedierte voorkomen te worden, evenals het risico van mogelijke brand- en/of waterschade.

b. Gebruik van de collectie

- Veel objecten uit de collectie van SHVB zijn in het verleden uitgeleend ten dienste van exposities in het FNI.
- Op diverse andere plaatsen in het land werden en worden door de vrijwilligers vitrines ingericht.
- Voortdurend vindt uitleen aan derden plaats, zoals aan theaterproducties, film, televisie, instellingen in de gezondheidszorg en musea.
- Boeken uit de collectie worden gebruikt t.b.v. onderzoek en naslagwerk.
- Foto's uit de collectie worden ten dienste gesteld van auteurs over de geschiedenis van de verpleeg- of geneeskunde.

COLLECTIEVORMING

a. Verzamelen

Er is sprake van een passief verzamelbeleid. De SHVB gaat niet op zoek naar objecten en koopt ze niet aan. De collectie bestaat geheel uit schenkingen.

b. Selecteren en afstoten

Aanvankelijk werden alle objecten, die aangeboden werden, aanvaard. Aangezien de collectie hierdoor te sterk uitbreidde, is besloten een selectief beleid te gaan voeren en is eveneens begonnen met "ontzamelen".

T. a.v. de kwaliteit van de objecten geldt thans, dat de aangeboden stukken gaaf zijn, tenzij het gaat om qua herkomst, gebruik of datering unieke objecten.

T.a.v. de kwantiteit zijn een aantal richtlijnen opgesteld. Doublures zijn nodig in verband met exposities. Bij het vaststellen van het aantal doublures spelen de volgende factoren een rol:

Vergankelijkheid: glas, aardewerk, rubber en textiel zijn kwetsbaarder dan email en zilmeta. Ook wordt rekening gehouden met beschikbare ruimte en eventuele onkosten.

BEDRIJFSVOERING

a. Personeel

Het personeel van de SHVB bestaat geheel uit vrijwilligers, waarvan de meesten een verpleegkundige achtergrond hebben. Zij komen uit alle delen van het land. De vrijwilligers gaan regelmatig op cursus, bijvoorbeeld voor: fotoregistratie, het maken van teksten bij objecten, het inrichten van tentoonstellingen, registratie, behoud van textiel en- zeer belangrijk - de computercursus ADLIB-museum plus een herhalingscursus na enige tijd. Zeker wat betreft het digitaal invoeren van de collectie dreigt er een vrijwilligerstekort. Daarvoor worden nieuwe vrijwilligers gezocht.

b. Huisvesting

SHVB heeft in de loop van 2017 een nieuwe werkruimte met open depot betrokken. Deze ruimte is blijvend bestemd voor de collectie. De collectie verpleegkundig bezit is daarmee definitief veiliggesteld voor de toekomst. SHVB streeft ernaar dat de samenwerking met NVMG zal leiden tot nieuwe vormen van geschiedschrijving, samen met artsen, over het verpleegkundig aandeel in de ontwikkeling van de diverse specialismen.

c. Financiën

Inkomsten

SHVB ontvangt geen vaste bijdragen in de vorm van subsidies. Actieve fondsenwerving bij diverse Stichtingen heeft welkome inkomsten opgeleverd; ook de verkoop van twee uitgebrachte publicaties heeft in 2013 en 2014 inkomsten opgeleverd. Daarnaast zijn donaties, inrichting van vitrines en verhuur van objecten aan toneel, film, televisie en instellingen in de gezondheidszorg bronnen van inkomsten evenals de vrijwillige bijdragen van bezoekers aan de tentoonstellingsruimtes.

SHVB heeft de culturele ANBI-status.

Uitgaven

Uitgaven zijn er in de vorm van huur en vaste lasten voor de locatie, aanschaf van materialen en meubilair ten behoeve van het collectiebeheer en reiskosten van de vrijwilligers.

PLANNEN VOOR DE NABIJE TOEKOMST

- Een museaal gezien aantrekkelijke inrichting van de ruimte als open depot;
- Voortzetting van de samenwerking met verwante organisaties, in het bijzonder met de andere collectie behorende organisaties die gevestigd zijn bij Stichting Centrum Medisch Erfgoed op Urk;
- Het verkrijgen van grotere naamsbekendheid bij zorginstellingen en opleidingsinstellingen;
- Het aantrekken van vrijwilligers met kennis van ofwel de geschiedenis van de verpleegkunde, ofwel andere aspecten die voor het behoud van de collectie belangrijk zijn;
- Het verkrijgen van inkomsten op jaarlijkse basis;
- Verdere digitalisering van de collectie, nadat daarvoor financiële middelen zijn verkregen;

- Het actief bevorderen van onderwijs over de verpleegkundige geschiedenis;
- Het bevorderen van de geschiedschrijving over genees-en verpleegkunde op basis van de collectie, hetzij door studenten, hetzij door professionele historici;
- Bijdragen aan activiteiten in den lande waarbij de Stichting iets kan betekenen.

Bijlage bij beleidsplan SHVB 2017-2020

Bestuur SHVB:

Petrie Roodbol (voorzitter), Cecile aan de Stegge (secretaris), Henk Treure (penningmeester), Ida van Deth-Ruys (collectiebeheerder), Frank Bergevoet, (lid) Liesbeth Hesselink, (lid).

Adviseur museale inrichting:

Monique Jaspars (museaal deskundige, Universiteitsmuseum Utrecht)

Comité van Aanbeveling SHVB:

- Drs. Marius Buiting (directeur Nederlandse Vereniging voor Toezichthouders in de Zorg)
- Drs. Cor Calis (bestuurslid Planetree Nederland)
- Dr. Margreet van der Cingel (docent verpleegkunde Hogeschool Windesheim)
- Prof. dr. Mart van Lieburg (tot voor kort hoogleraar geschiedenis van de geneeskunde Erasmus Universiteit Rotterdam, Universiteit Groningen en Universiteit Leiden)
- Dr. Hanneke van Maanen (verplegingswetenschapper)
- Dr. Aart Pool (verplegingswetenschapper)
- Drs. Robert Simons (verpleegkundig manager AMC)